

Liisa Bjällås
Tel: 010-698 14 52
liisa.bjallas
@naturvardsverket.se

PROTOKOLL   Ärendenummer
2011-05-19   NV-05122-11

Tillsyns- och föreskriftsrådets möte 18 maj 2011

Närvarande

Rådet

Anne-Li Fiskesjö, Länsstyrelsen i Kalmar (ordförande), Magnus Franzén, Jordbruksverket, Lena Orbelius, Generalläkaren, Annelie Johansson, Länsstyrelsen i Jönköping, Gunilla Sallhed, Naturvårdsverket, Gregory Moore, Kemikalieinspektionen, Ann-Sofie Eriksson, Sveriges Kommuner och Landsting (under e.m.)

Övriga

Marie Becker, Miljödepartementet, Kerstin Cederlöf, Naturvårdsverket (ordförande under sista punkten), Kerstin Blom Bokliden, Sveriges Kommuner och Landsting (under f.m.), Tove Götner, Sveriges Kommuner och Landsting, Björn Pettersson, Naturvårdsverket (under e.m.), Maria Vidarve, Naturvårdsverket (under punkt 11), Pirjo Körsén, Monika Magnusson och Liisa Bjällås, Tillsyns- och föreskriftsrådets kansli

1. Mötets öppnande

Anne-Li Fiskesjö öppnade mötet.

2. Föregående mötesprotokoll

Protokollet godkändes.

2. Fastställande av dagordning

Efter en kort presentationsrunda fastställdes dagordningen med den ändringen att punkten 11 flyttades före punkten 6.

3. Val av justerare

Till protokollsjusterare valdes Gregory Moore.

4. Val av interna utvärderare för 2011

Magnus Franzén och Lena Orbelius utsågs till utvärderare.

11. Kommunikationsstrategi

Maria Vidarve berättade kortfattat hur tankegångarna har varit kring kommunikationsstrategin.

Synpunkter

- Dokumentet måste hållas levande.
- Rådet har ägnat mycket tid åt interna diskussioner, viktigt att nu börja kommunicera utåt.
- Viktigt att förankra hos andra miljöbalksmyndigheter också.
- Förtydliga de andra miljöbalksmyndigheternas roll och hur de också ska kunna använda strategin.
- Bra verktyg för aktiviteter, man ska alltid ha strategin i bakhuvudet när man gör något som ska kommuniceras.
- Strategin bör följas upp i samband med den interna utvärderingen.
- Man skulle kunna göra en kundundersökning och stämma av mot dem.
- Kundundersökningen skulle kunna göras i "lightvariant" nu och efter ett år igen för att se hur dokumentet har fungerat.
- Man kan också utgå från rapporten (2007) när man ska utvärdera hur rådets arbete uppfattas.

Beslut

Efter att man infört ändringen att de centrala miljöbalksmyndigheterna är en prioriterad målgrupp godkändes Kommunikationsstrategin.

6. Nya organisationen på Naturvårdsverket

Pirjo Körsén berättade om omorganisationen med hjälp av OH-bilder, protokollsbilaga 1.

Rådet är även i fortsättningen placerat under Generaldirektören men kansliet finns på Genomförandeavdelningen, Enheten för tillsynsvägledning och annan vägledning, Sektionen för systemstöd och miljöfarlig verksamhet. Lena Callermo är chef för avdelningen, Martin Pålman för enheten och Pirjo Körsén för sektionen.

I den nya organisationen lyfts samverkan fram som mycket viktigt. Tillsynsvägledning är skilt från prövning och regelgivning i två olika processer.

Ledamöterna efterfrågade bättre information om personer som kan kontaktas vid behov – i någon form av "vem gör vad". Det skulle underlätta tillgängligheten och tydligheten i processerna.

Pirjo visade var på Naturvårdsverkets webb man kan hitta kontaktuppgifter.

<http://www.naturvardsverket.se/sv/Start/Om-Naturvardsverket/Kontakta-oss/>

7. Information från tillsynsväglednings- (TVL)-träffen

Monika Magnusson och *Annelie Johansson* informerade från träffen. Mötesanteckningarna därifrån finns även på rådets webbplats, www.tofr.info > Tillsynsvägledning > TVL-träff.

Synpunkter

- Det är viktigt att man kommunicerar ut diskussioner som pågår om olika frågor (exempelvis kemikalietillsyn i kommunerna).
- Tillsynsvägledningsplanerna behöver uppdateras.
- Det vore intressant att se vad tillsynsvägledningsplanerna betytt för kvaliteten på tillsynsvägledningen. Är TVL-planen ett ändamålsenligt styrmedel?
- Resursfördelningen är olika, i första hand kommer tillsyn, i andra hand tillsynsvägledning (när det finns tid) och i tredje hand strategiska planer.

- Det är viktigt att avsätta tid för tillsynsvägledning och att länsstyrelserna prioriterar det.
- Görs det uppföljningar hur kommunerna tar emot tillsynsvägledning?
- Finns det möjlighet för fler kommuner att delta på TVL-träffarna?
- Länsstyrelserna samlar kommunerna i samband med handläggartäffar, miljösamverkan och arbetet med TVL-planer.
- Det finns även chefstreffar där man tar upp miljötillsyn m.m.
- Listan är ofta väldigt lång med önskemålen.
- Det är viktigt att man är överens om siffrorna när man kommunicerar statistik från Naturvårdsverket, det har förekommit fel vinklingar i pressen, t.ex. när bl.a. Kalmar län gjorde stora tillsynsvägledningsinsatser i kommunerna inför införandet av de nya strandskyddsbestämmelserna i miljöbalken och detta inte kopplades ihop i media som att de län som investerat i vägledning kallat in få kommunala dispensbeslut för omprövning. I stället fick flera län kritik för att de kallat in få ärenden till omprövning som om det var ett entydigt positivt resultat att kalla in flera – det senare tyder i stället på att kommunerna saknat vägledning och fattat felaktiga beslut vilket inte är positivt.
- Det är bra om man får vägledning från departementet, där kan vi samverka inom rådet.

Marie Becker uppmanade rådet att skicka samlade synpunkter när det gäller miljötillsynsförordningen via ToFR till departementet.

Beslut

- Utvärdering av TVL-planerna prioriteras ner 2011.
- Till höstens workshop ska utöver miljöbalksmyndigheter bjudas några kommunala miljöchefer för att kunna diskutera effekter av TVL och framtida behov.
- Annelie Johansson fick i uppdrag att se över och göra ett omarbetat underlag till septembermötet om vad som kvarstår i rådets PM som skickades till departementet inför nya miljötillsynsförordningen.

8. Redovisning av rådsledamöternas och kansliets olika uppdrag

Kansliet har klarat av i stort sett alla punkter. Det som kvarstår är att ta fram förslag till reviderad blankett när det gäller information om pågående arbete med miljöbalks- och EU-regler. Det har varit svårt att få gehör från myndigheterna. Kansliet har påbörjat arbetet med "hur man skriver välskrivna beslut".

När det gäller ledamöternas insatser så kvarstår följande:

- Ansvar för samordning av myndigheternas webbtexter om den nya miljötillsynsförordningen.
- Samsynsfrågan om hur miljömålen kan styra tillsynsarbetet.
- Fråga till kommunernas miljöchefer om behov och önskemål när det gäller tillsynsarkivet.

Beslut

Information om föreskriftsarbeten – En ledamot berättar vid varje möte lite mera ingående information om vad myndigheten håller på med och andra lämnar en kortare lägesrapport. Magnus Franzén startar vid nästa möte.

Webbinfo om miljötillsynsförordningen – Naturvårdsverket kommer att lämna mera detaljerad vägledning. Ansvaret har flyttats över till Sektionen för systemstöd och miljöfarlig verksamhet pga. omorganisationen.

Samsynsfrågan miljömålen – Anne-Li Fiskesjö fortsätter med gemensamt bevakningsansvar med Ann-Sofie Eriksson eftersom de båda är ledamöter av Miljömålsberedningen.

Hur man skriver välskrivna beslut – En seminariereserie till hösten med hjälp av Göteborgs kommun i Alvesta/Nässjö, Stockholm, Sundsvall/Umeå (t.ex. hos några länsstyrelser, med max. 40 deltagare) där man fångar in synpunkter och önskemål som ska resultera i en informativ mall samt vägledande text med utgångspunkt i material från seminarierna.

Man diskuterade även kring forskningsprojektet om tillsyn som bedrivs av Stockholms universitet. Sveriges Kommuner och Landsting kommer att erbjuda ytterligare feedback vid kommande möten. Näringslivet har möte nästa vecka kring projektet.

9. Verksamheten 2011

I inriktningsdokumentet ska göras mindre ändringar. Under "2 Råd när det gäller beslut om föreläggande" ska vi komplettera med de planerade regionala utbildningarna. När det gäller "6 Utvärdering av planer för tillsynsvägledning" ska vi ändra text och rubrik så att det handlar om tillsynsvägledning mer generellt. Skrivningen om kansliets resurser ska tas bort.

Beslut

Dokumentet godkänt efter omarbetning.

10. Nya föreskrifter m.m.

Inga nya föreskrifter anmäldes.

12. Allmänna råd och annan vägledning

Gunilla Sallhed berättade kortfattat om Naturvårdsverkets arbete kring frågan. Man har anlitat en konsult som har tittat närmare på hur verket vägleder på webben. Målsättningen är att synliggöra på webben vilken status vägledningen har. Man måste föra en intern diskussion i första hand men på sikt vore det bra att tydliggöra vägledning på likartat sätt mellan myndigheterna.

Ann-Sofie Eriksson berättade att på Boverket pågår arbete med en kunskapsportal. Man vill undersöka om det går att komma ut med vägledning snabbt och om man vågar vägleda utan att ha stöd i allmänna råd.

Synpunkter

- Det är rörigt för mottagarna med olika begrepp m.m.
- Det finns regler att förhålla sig till, t.ex. om allmänna råd. Det finns också rättsfall. (Livsmedelsverket: olivolja)
- ToFR-webben presenterar en del av informationen.
- Hur ska vägledningen ske så att det blir tydligt?
- Det finns en skrivelse från Finansdepartementet "En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn, [Skr 2009/10:79](#)" som handlar även om tillsynsvägledning.
- Det är viktigt att diskutera de här frågorna.
- Naturvårdsverket har samlat nu, med nya organisationen, all vägledning på samma ställe.
- Man måste även titta på vad som skiljer mellan myndigheter, det kan finnas förvaltningsrättsliga skillnader.
- Det här är kärnverksamhet för Tillsyns- och föreskriftsrådet att ensa om.
- Hur följer vi utvecklingen i olika myndigheter i tillsynsfrågor?

Beslut

Naturvårdsverket och Socialstyrelsen med hjälp av kansliet ska se om det finns intresse för en arbetsgrupp kring frågan.

13. Information från Miljödepartementet

Marie Becker besvarade först några frågor från TVL-träffen och gav därefter allmän information.

- Tillsynshandlingsplan – Har pratat med Socialdepartementet och fått svaret att det kommer inte någon sådan plan utan man får se tillsynsskrivelsen (SKR 2009/10:79) som en vägledning.
- MPD-koncentrationen – Remisstiden gick ut i fredags, nu håller man på med sammanställning av svaren. Målsättningen är att ha dragning före semestrarna i slutet av juni och i så fall skulle det kunna träda i kraft 1 januari 2012.
- Miljötillsynsförordningen – Det pågår vissa redaktionella förändringar och sådana ändringar som har föranletts av EU-direktiv. Den redaktionella översynen blir klar ganska snart.
- Vissa frågor går relativt lätt att ändra i miljötillsynsförordningen och departementet tar tacksamt emot förslag, gärna med förslag till prioriteringar och gärna samlat via Tillsyns- och föreskriftsrådet.
- Kommunernas tillsyn av kemikalier – Miljödepartementet ska träffa Kemikalieinspektionen i början av juni och diskutera frågan om överlåtelse av tillsyn till kommunerna.
- Avfallsfrågan – Man är medvetna om att det är otydligt. Men det krävs ändringar i miljöbalken vilket kommer att dröja.
- Vilken tillsyn kan Strålsäkerhetsmyndigheten överlåta? – Marie tar den frågan tillbaka till departementet.
- Det finns otydligheter kring PCB, och enskilda avlopp – Det räcker troligen inte med ändringar i miljötillsynsförordningen. Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket behöver också tillsynsvägleda.
- Treåriga behovsutredningar – Det är remissinstanserna, särskilt länsstyrelserna, som haft det önskemålet. Finns tveksamhet till treårsintervallet kvar, lämna gärna ett samlat besked/argument via ToFR.
- Förändringen i 10 §, fördelning av resurser som riktar sig till statliga myndigheter beror på att tydliga krav kan ställas på statliga myndigheter, men staten styr inte över kommunerna på det sättet.
- Seveso III-direktivet – förhandlingar pågår men har dragit ut på tiden.
- Försvarsdepartementet vill göra en översyn av sambanden mellan Sevesolagen och Miljöbalken. Man vill avvakta förhandlingsresultat innan man tillsätter en utredning. Vi har fått besked att Fö- har ändrat sig, en utredning kan tillsättas under hösten.
- Vid en översyn anser Miljödepartementet att det är viktigt att se över om anläggningar som enligt Seveso är högriskanläggningar också ska vara tillståndspliktiga, enligt MB.
- Länsstyrelsen i Skåne län har överlåtit tillsyn till kommunerna men det går inte att göra på det sättet eftersom överlåtelsemöjlighet är inte lika tydligt uttryckt i Sevesodirektivet som i MB. Kommunerna har inte heller möjlighet att ta ut avgifter för Sevesotillsynen.
- Susanne Gerland håller på med lagrådsremiss om koldioxidlagring. (Implementering av direktiv.) Proppen kommer troligen till hösten.
- Det kommer inom kort att skickas ut en remiss om tillsynsansvar när det gäller förorenade områden. Svaren ska lämnas senast i slutet av september. Länsstyrelsen föreslås få tillsynsansvar när det gäller högriskområden. Kommunerna föreslås kunna lämna över tillsyn till länsstyrelserna. Det kan bli aktuellt med ändringar i miljötillsynsförordningen och ev. även i MB.
- Miljömålsberedningens andra betänkande tillsammans med Naturvårdsverkets rapport kommer i slutet av veckan att skickas ut på remiss, svar ska lämnas senast 26 september.
- Tilläggsdirektiv för miljömålsberedningen är på gång.
- Förordningsförändringar pga. nya Havs- och vattenmiljömyndigheten förbereds. Förmodligen ska en ledamot utses också till Tillsyns- och föreskriftsrådet.
- Malin Wiik håller på med ändringar i utsläppshandelssystemet.
- Ändringar i Avfallsförordningen är på gång, på grund av ändringar i avfallsdirektivet. Det skulle varit genomfört men är försenat.

- Tillsyn och avgifter – Översyn kommer troligen ske till hösten. En uppräknig av avgifterna är första steget. Diskussioner pågår om att avgifterna ska gå till tillsynsverksamheten.
- Departementet ska då även titta närmare på tillsynsavgifter när det gäller vindkraftverk .
- Sjukhusens användning av organiska läsningsmedel ska inte längre vara tillståndspliktigt. Ändring i FMH har gjorts, beslut kommer innan sommaren.

14. Planering av höstens workshop

Förslag på frågor som kan tas upp:

Effekter och behov när det gäller tillsynsvägledning, former och status när det gäller allmänna råd och annan vägledning, vissa frågor när det gäller Miljötillsynsförordningen, nationella tillsynsprojekt, nya föreskrifter.

Cafédiskussionerna vid förra workshopen fungerade bra och var uppskattat. Kansliet tar kontakt med miljöbalksmyndigheter och hör efter önskemål om aktiviteter. Kansliet kollar också vad som kan vara aktuellt utifrån rådets samlade aktivitetslista.

Lokal helst nära T-centralen. Workshopen hålls mellan kl. 9-15 och en kortare rådsmöte därefter mellan kl. 15-17.

Beslut

En arbetsgrupp bestående av Ann-Sofie Eriksson, Martin Pålman och Annelie Johansson förbereder workshopen.

15. Verksamheten 2012

Det framkom några förslag:

- Effekter av tillsynsvägledning och TVL-planen som styrverktyg.
- Kansliet gör en sammanställning till höstens möte om vad som är i "pipeline".
- Grovplaner från miljöbalksmyndigheterna före sommaren – samordning etc.

16. Information från ledamöter

Annelie Johansson – Miljösamverkan Sverige ska hålla pilotutbildning i tillsyn i höst.

Lena Orbelius – Generalläkaren håller på med ett omfattande arbete med att utvärdera tillsynsansvaret och gränsdragningar. Man har satt igång verksamhetsplaneringen och tillsynsplaneringen. All verksamhet i alla kapitlen utreds. Diskussionen pågår också om hur tillsynsobjekt ska definieras inom myndighetens ansvarsområde.

Gregory Moore – Hos Kemikalieinspektionen pågår omorganisation. Tillsynsavdelningen ska utökas, från 20 till cirka 30 personer, och ha två enheter. Nya regler för växtskydd finns på webben och många andra nyheter. Kemikalieinspektionen kommer att förbjuda båtbottnfärger med höga halter av zink.

Magnus Franzén – Jordbruksverket har en kampanj om effektiv tillsyn och egenkontroll för att minska växtnäringens förluster. Det blir en nationell kampanj om detta våren 2012. Det behövs samsyn och kunskap hos kommuner och lantbrukare. Jordbruksverket har också omorganiserats. Det finns en tillsynsavdelning och en speciell regelenhet, där man har regler och tillsynsvägledning. Verket har fått utökat ansvar och extra pengar. Det ska vara ökat fokus på tillsynsfrågorna.

Ann-Sofie Eriksson – Enkäten om hur man har organiserat tillsynen är inte klar ännu.

17. Information från kansliet

Monika Magnusson och *Liisa Bjällås* berättade om vad som har ändrats/tillkommit i webben och om vilka uppdaterade publikationer är på gång. Än så länge är broschyren "Samråda" färdig och nästa på tur är "Jäv"-broshyren.

18. Övriga frågor

Ann-Sofie Eriksson inledde diskussionen om policy vad gäller övertagande av tillsyn. Frågan har kommit upp i samband med att Länsstyrelsen i Västernorrland inte låtit Örnsköldsviks kommun få förnyat ansvar för miljötillsynen av tillståndspliktig verksamhet. Det finns en oro bland kommunerna då de har byggt upp kompetens och avsatt resurser för tillsynen. Det är viktigt med en samsyn så det inte görs olika bedömningar i landet.

Björn Pettersson – Naturvårdsverket har fått ärendet (Ö-vik) för yttrande. Finns det ett behov av vägledning när det gäller överlåtelse och återkallande av tillsyn?

Annelie Johansson – Inom länsstyrelserna har förts en intern policydiskussion. Vissa länsstyrelser ser över alla sina beslut. Grunderna/kriterierna för överlåtelse framgår tydligt av miljötillsynsförordningen. Det finns inget behov av vägledning. Det finns län som har överlåtit i princip all tillsyn. Staten har satt en nivå genom miljötillsynsförordningen. Viss kompetens måste finnas ändå. Det går inte att ha kompetens om man överlåter för mycket. Frågan är vad som ska vara kvar för länets ansvar? Vet inte bakgrunden för Västernorrlands beslut men det finns många vinklar.

Anne-Li Fiskesjö – Länsstyrelserna driver inte någon samlad förändringsaktivitet utan att de delegationer och eventuell återkallelse som sker ska bedömas efter förutsättningar och skäl i det enskilda fallet.

Kerstin Cederlöf – Det finns behov av lika hantering i landet. Man bör avvakta avgörandet när det gäller Ö-vik och diskutera frågan därefter. Det är en systemfråga för Naturvårdsverket som är viktig.

Ann-Sofie – Det är principiella frågor där det finns flera delar att diskutera.

Beslut

Ämnet ska fortsätta att diskuteras i rådets septembermöte.

Mötets avslutande

Kerstin Cederlöf förklarade mötet avslutat.

Vid protokollet

Liisa Bjällås

Liisa Bjällås

Anne-Li Fiskesjö

Anne-Li Fiskesjö

(ordförande)

Gregory Moore

Gregory Moore

(protokolljusterare)

MARTIN ERIKSSON
Gränslösa lösningar för
globala miljöfrågor.

Sveriges miljömål är viktiga för vår framtid

Det viktiga och grundläggande
generationsmålet

- Miljöproblem ska inte lämpas över till kommande generationer.
- Vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället.

För att nå generationsmålet så har riksdagen i bred enighet antagit 16 konkreta miljömål.

Samhället tjänar på miljöarbete

Uppdraget avspeglar sig i vår organisation.

PING HÖJDING
Miljöfrågor som rör Kina.

Avdelning
för analys och
forskning

**TA FRAM
KUNSKAP OCH
UNDERLAG**

Avdelning
för uppdrag

**BIDRA TILL ATT
UTVECKLA
MILJÖPOLITIKEN**

Avdelning
för genom-
förande

**GENOMFÖRA
MILJÖPOLITIKEN
I SAMVERKAN**

Vårt arbetssätt.

Tydligt kundfokus.

Våra leveranser ska
komma till nytta.

Samverkan.

BJÖRN PETTERSSON
Tillsyn och sanktioner

MAGGIE JAVELIUS
Samverkan med andra
myndigheter.

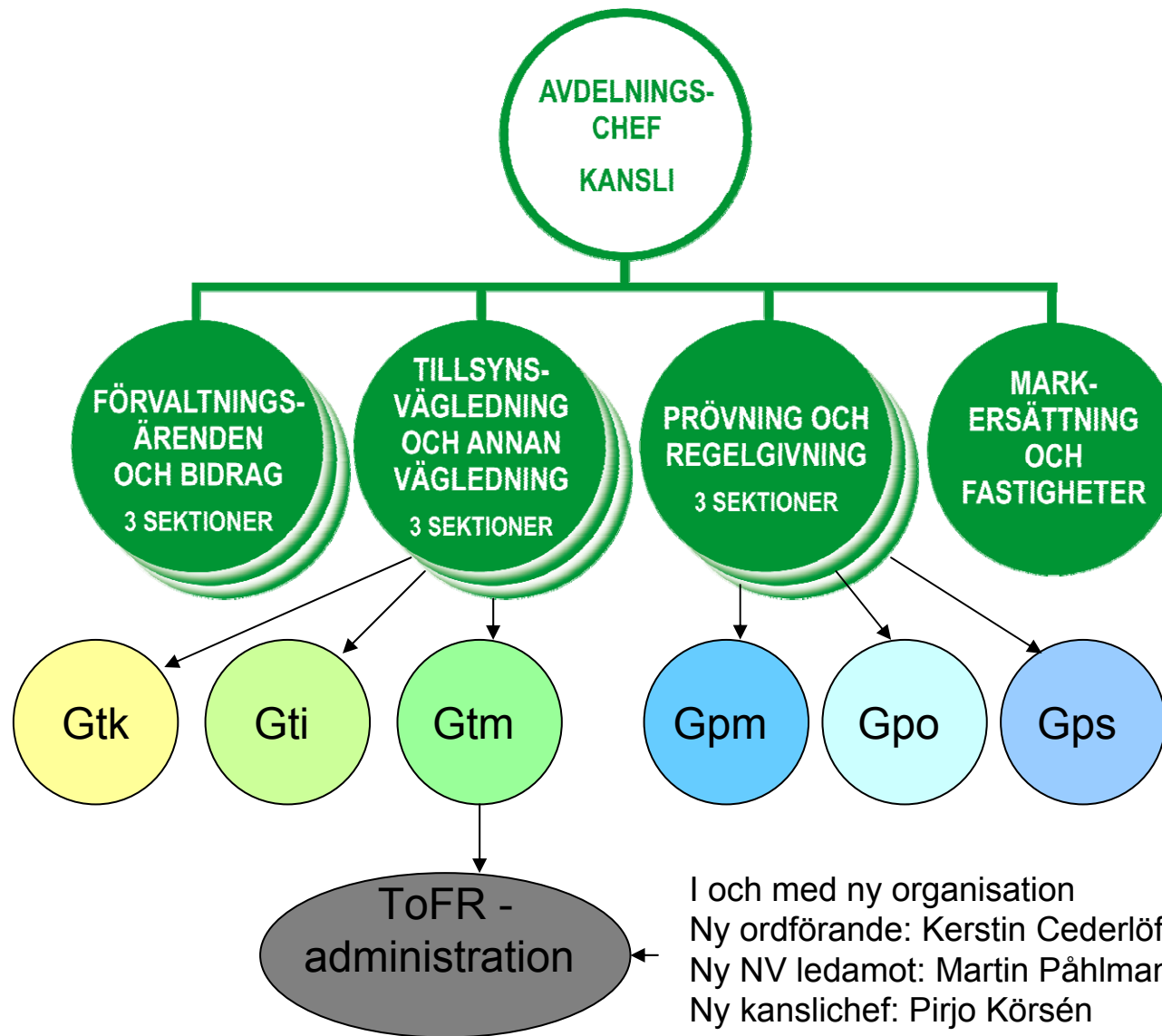
GENOMFÖRA MILJÖPOLITIKEN I SAMVERKAN

Avdelning för genomförande

Vi medverkar till att den miljöpolitik som beslutats av riksdag och regering också genomförs. Det gör vi genom att agera som förvaltningsmyndighet så att miljöbalken ska följas och miljömålen uppnås.

ERIKA EKMAN
Miljörätten som verktyg
för att nå miljömålen.

För att nå målen behöver vi samverka.

Kunskapen om miljön och ansvaret för miljön finns hos många aktörer. Samverkan krävs om vi ska kunna uppnå vårt gemensamma mål, att lämna över en rik natur och en bra miljö till kommande generationer.

Hur vill du samarbeta med oss?

Tillsyns - och föreskriftsrådet